

FACULTY
OF HUMANITIES
Charles University

Magisterský studijní program Genderových studií

Posudek vedoucí práce na magisterskou diplomovou práci

Mgr. Markéty Fialové:

Pouliční obtěžování ne-heterosexuálních žen

Předkládaná diplomová práce Markéty Fialové patří podle mého názoru celkově do kategorie nadprůměrných studentských prací, která v tom nejlepším navazuje na vynikající diplomové práce zpracovávající téma politiky identity, queer teorie a sexuality, jež v magisterském programu genderových studií FHS UK za dobu jeho trvání vznikly. Práce Markéty Fialové je nejen kvalitní a zajímavá, ale také aktuální a originální. Autorce se podařilo najít téma, které rezonuje v současných společenských debatách a dát mu nový rozměr, jež doposud neupoutal výraznější pozornost v tuzemské, a překvapivě ani v zahraniční, odborné literatuře. Zároveň se jedná o téma, které je autorce výsostně blízké a osobní. Tato kombinace, doplněná nespornými intelektuálními schopnostmi a akademickým potenciálem autorky, představovala slibné spojení pro mimořádnou diplomovou práci, jež se autorce podařilo do velké míry naplnit. Rozsahově se jedná o nadstandardní práci, která o více než čtvrtinu přesahuje požadovaný stránkový limit. Práce je čtivá, svižná, přesvědčivá a nabízí inspirativní analytické momenty.

Kritika diplomové práce je činností i povinností oponenta či oponentky, jako vedoucí práce se tedy zaměřím na její pozitivní a silné stránky. Předně považuji za důležité vyzdvihnout především to, že autorka pracovala po celou dobu v podstatě zcela samostatně a i proto je výsledek její práce obdivuhodný. Formálně se jedná o práci standardní, pečlivě připravenou, kvalitně editovanou, s minimem překlepů či jiných nedostatků, citační aparát je více než adekvátní. V průběhu práce autorka dokládá svou znalost širokého penza domácí, a především zahraniční odborné literatury na dané téma, i schopnost aktivně a kriticky s ní pracovat. Seznam literatury čítá přes 230 položek odborné literatury. Bibliografii, jejíž rozsah patří spíše do doktorského, než magisterského studia, bych vytkla pouze stylistickou úpravu (odsazení prvního řádku položky nebo zanoření dalších řádků stejné položky by seznam literatury výrazně zpřehlednilo. V současné podobě je v bibliografii občas obtížné se lehce vyznat v tom, kde jedna položka končí a další začíná). Za pozitivní považuji i skutečnost, že autorka pracuje nejen s ikonickými díly feministické a queer literatury, ale zároveň i se studentskými pracemi svých kolegyně a kolegů z let minulých. Práce vyniká formulační a

FACULTY
OF HUMANITIES
Charles University

Magisterský studijní program Genderových studií

argumentační jistotou v teoreticko-koncepční části a stejně tak obohacujícími analytickými postřehy autorky v empirické části.

Metodologicky je práce precizní a sebevědomá, zvolená metoda kvalitativních hloubkových polostrukturovaných rozhovorů a tematické analýzy je logická, vhodně vybraná a výborně představená. Výzkumný vzorek osmi rozhovorů považuji za dostatečný. K vyzdvižení jsou zejména pasáže věnující se kódování (str. 62-64) a feministické etice výzkumu (str. 64-65), na druhou stranu v metodologii chybí pasáž věnující se pozicionalitě autorky a subjektivitě prováděného výzkumu. Svou osobní zkušenost a zájem o téma autorka sice představuje hned v úvodu práce (str. 7) a svou insiderskou pozici reflektuje v závěru práce (str. 102), vhodnější ukotvení pro tyto vstupy by nicméně byla samostatná pasáž o pozicionalitě přímo v metodologii. V práci naopak velmi oceňuji závěrečné pasáže věnující se limitům a silným stránkám práce, stejně jako námětům pro další výzkum (str. 99-103).

Empirická část pak přináší velmi dobře zpracované a analyticky vytěžené rozhovory, které autorka ve své studii provedla. V empirické části oceňuji zejména snahu o neustálé provazování analytické části zpětně s teoreticko-koncepční částí. Diplomová práce Markéty Fialové tak netrpí častou „nemocí“ studentských prací a totiž rozpojením teoretické a praktické části DP. Naopak, autorce se daří analyticky zhmotnit niterné zkušenosti participantek s vylučujícím, dehonestujícím a zraňujícím jednáním ve veřejném prostoru a plasticky ukázat důsledky těchto negativních diskurzivních praktik. Za nejsilnější pasáže empirické části považuji analýzu dopadu PO na partnerské vztahy participantek a jasné zarámování sexistického a homonegativního pouličního obtěžování queer lidí jako celospolečenský problém s širokospektrálními důsledky.

Při obhajobě bych autorku ráda požádala o diskusi následujících dvou otázek, které její argumentace v DP inspiruje:

1. V rámci představení terminologie autorka poměrně detailně vysvětluje, proč zvolila termín a koncept „pouliční obtěžování“, na úkor jiných, možná očekávanějších, termínů. Na druhou stranu se v této kapitole vůbec nevěnuje terminologické volbě termínu „ne-heterosexuální ženy“, obsaženém i v názvu DP, a s odkazem na práci Michala Pitoňáka termín „ne-heterosexuální ženy“ považuje za zjevný a samovysvětlující. V celé práci (včetně obsahu) přitom autorka užívá souběžně a synonymně termíny „ne-heterosexuální ženy“ a „queer ženy.“ Jakým způsobem o těchto dvou termínech („ne-heterosexuální“ a „queer“), jejich definicích, synonymnímu použití a vzájemném vztahu autorka přemýšlí? Ovlivnil či změnil její diplomový výzkum o PO její pohled a vztahování se k této

FACULTY
OF HUMANITIES
Charles University

Magisterský studijní program Genderových studií

terminologii? A pokud ano, tak v čem? V kontextu autorčina důsledného používání termínu „ne-heterosexuální“ či „queer“ ženy, nikoliv „lesbické“ ženy, mi přijde pozoruhodná i poznámka na str. 102, že „analogie k mému výzkumnému tématu se nabízí podoba PO zaměřeného na gay páry.“ Proč tedy gay muži a nikoliv „ne-heterosexuální muži“ či „queer muži“?

2. Autorka kriticky reflektuje nemožnost hlubšího využití intersekcionalní analýzy ve své DP z důvodu limitu jejího výzkumného vzorku participantek, které se všechny do jedné identifikovaly pouze jako „bílé, tělesně zdatné cis ženy“ s tím, že výzkum mířený například na „ne-heterosexuální ženy bez domova nebo romské queer ženy s jejich třídní a etnickou dimenzí“ ponechá dalším badatelům a badatelkám (str. 99). Tento argument je zcela legitimní. Napadá autorku nějaký jiný způsob, jak v rámci jejího vlastního výzkumného vzorku učinit koncept interseccionality více relevantní (nad rámec zkoumané intersekcce ne-heterosexuální orientace a ženského genderu)?

Na závěr bych chtěla znovu vyzdvihnout celkovou vynikající kvalitu předložené práce. **Práci s potěšením jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji známku výborně.**

28. ledna 2024

doc. Věra Sokolová, M.A., Ph.D.
vedoucí práce